

แบบฝึกทักษะ

เรื่อง "โครงสร้างและหน้าที่ของอวัยวะในระบบสืบพันธุ์เพศชาย"
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 1: การระบุตำแหน่งและอวัยวะ

คำชี้แจง: จับคู่ชื่ออวัยวะในตัวเลือก (A-J) ให้ตรงกับข้อความระบุลักษณะหรือตำแหน่งของอวัยวะนั้นๆ ให้ถูกต้อง

ตัวเลือก:

A. อัณฑะ (Testis)	B. ถุงอัณฑะ (Scrotum)
C. หลอดเก็บอสุจิ (Epididymis)	D. หลอดนำอสุจิ (Vas deferens)
E. ต่อมสร้างน้ำเลี้ยงอสุจิ (Seminal vesicle)	F. ต่อมลูกหมาก (Prostate gland)
G. ต่อมคาวเปอร์ (Cowper's gland)	H. หลอดฉีดอสุจิ (Ejaculatory duct)
I. ท่อปัสสาวะ (Urethra)	J. องคชาติ (Penis)

- [____] ทำหน้าที่ปรับอุณหภูมิให้เหมาะสมต่อการสร้างอสุจิ (ต่ำกว่าอุณหภูมิร่างกายประมาณ 2-3°C)
- [____] โครงสร้างรูปตัว C ที่อยู่ด้านบนของอัณฑะ เป็นแหล่งพักและพัฒนาอสุจิให้เคลื่อนที่ได้
- [____] ต่อมที่สร้างของเหลวที่มีน้ำตาลฟรุกโทส (Fructose) เพื่อเป็นแหล่งพลังงานของเซลล์อสุจิ
- [____] ท่อลำเลียงที่ถูกตัดและผูกในการทำหมันชาย (Vasectomy)
- [____] ต่อมที่สร้างสารที่มีฤทธิ์เป็นเบสอ่อนๆ เพื่อช่วยลดความเป็นกรดในช่องคลอดของเพศหญิง
- [____] อวัยวะสืบพันธุ์หลักทำหน้าที่สร้างเซลล์อสุจิและฮอร์โมนเทสโทสเตอโรน (Testosterone)
- [____] ต่อมขนาดเล็กที่สร้างหล่อลื่นและช่วยลำกรดที่ตกค้างในท่อปัสสาวะก่อนการหลั่งอสุจิ
- [____] ท่อที่เป็นทางผ่านของทั้งน้ำอสุจิและปัสสาวะออกสู่ภายนอกร่างกาย
- [____] อวัยวะที่มีเนื้อเยื่อเกี่ยวกับหลอดเลือดซึ่งสามารถขยายตัวและแข็งตัวได้เมื่อถูกกระตุ้น
- [____] ท่อสั้นๆ ที่เชื่อมระหว่างหลอดนำอสุจิกับท่อปัสสาวะ บริเวณที่ผ่านต่อมลูกหมาก

ตอนที่ 2: ความเชื่อมโยงและหน้าที่เชิงลึก

คำชี้แจง: ตอบคำถามสั้นๆ ให้ถูกต้องและได้ใจความ

1. **เส้นทางการเดินทางของอสุจิ:** จงเรียงลำดับการเดินทางของเซลล์อสุจิเริ่มตั้งแต่จุดสร้างจนออกสู่ภายนอกร่างกายให้ถูกต้อง

(หลอดนำอสุจิ / หลอดเก็บอสุจิ / ท่อปัสสาวะ / หลอดสร้างอสุจิ / หลอดฉีดอสุจิ)

เริ่มต้น → → → → →
→ ออกนอกร่างกาย

2. **องค์ประกอบของน้ำอสุจิ (Semen):** น้ำอสุจิประกอบด้วยเซลล์อสุจิและของเหลวจากต่อมต่างๆ จงระบุว่าสารต่อไปนี้ถูกสร้างมาจากต่อมใด

☺ น้ำตาลฟรุกโทส และวิตามินซี:

☺ ของเหลวสีขาวคล้ายนม มีฤทธิ์เป็นเบสอ่อน:

☺ สารเมือกสำหรับหล่อลื่นในท่อปัสสาวะ:

3. **ฮอริโมนสืบพันธุ์:** เซลล์ Leydig (Interstitial cell) ที่พบในอัณฑะ ทำหน้าที่สร้างฮอริโมนใด และฮอริโมนนี้ส่งผลอย่างไรต่อร่างกายเพศชายในวัยเจริญพันธุ์?

ตอบ:

ตอนที่ 3: การวิเคราะห์สถานการณ์

คำชี้แจง: อ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้แล้ววิเคราะห์เพื่อตอบคำถาม

สถานการณ์ ก: นาย A เข้ารับการผ่าตัดทำหมันชาย โดยแพทย์ทำการตัดและผูกหลอดนำอสุจิ (Vas deferens) ทั้งสองข้าง

- ☺ **คำถาม 1:** หลังทำหมัน นาย A จะยังคงมีการหลั่งน้ำอสุจิเมื่อมีเพศสัมพันธ์หรือไม่? เพราะเหตุใด?
(ตอบ:

- ☺ **คำถาม 2:** การทำหมันชายส่งผลกระทบต่อการทำงานของฮอริโมนเทสโทสเทอโรนและการแสดงลักษณะเพศชาย (เช่น เสียงห้าว มีหนวดเครา) หรือไม่? เพราะเหตุใด?

ตอบ:

สถานการณ์ ข: ผู้ชายวัยสูงอายุจำนวนมากประสบภาวะ ต่อมลูกหมากโต (Benign Prostatic Hyperplasia - BPH)

- ☺ **คำถาม 3:** จากตำแหน่งทางกายวิภาคของต่อมลูกหมาก ถ้าต่อมลูกหมากโตผิดปกติจะเกิดอะไรขึ้น และส่งผลกระทบต่อระบบขับถ่ายปัสสาวะอย่างไร?

ตอบ: